

Instanța de fond: Curtea de Apel Chișinău – Gh. Mîra, D. Băbălău, I. Dutca

D E C I Z I E

04 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Mariana Pitic

Ion Malanciuc

Mariana Pitic

examinând recursul depus de Spînu Igor, reprezentat de avocatul Răileanu Petru, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Spînu Igor împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrative individual favorabil,

împotriva încheierii din 18 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Spînu Igor împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrative individual favorabil,

c o n s t a t ă:

La 21 aprilie 2023, Spînu Igor a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-53/2023 din 23 martie 2023, cu obligarea pârâtului de a emite actul administrative individual favorabil privind sancționarea disciplinară a procurorului Luca Evghenia.

Prin încheierea din 18 mai 2023 Curtea de Apel Chișinău a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Spînu Igor împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrative individual favorabil, în temeiul art. 207, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ.

La 03 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice, Spînu Igor, reprezentat de avocatul Răileanu Petru a depus recurs împotriva încheierii din data de 18 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, rejudecarea cauzei spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată.

În motivarea recursului recurentul a invocat dezacordul cu decizia contestată, menționând că îi încalcă accesul liber la justiție, instanța nu s-a expus asupra argumentelor invocate și contravine art. 6 din Convenția CEDO.

Curtea Supremă de Justiție a expediat, prin intermediul oficiului poștal, pentru notificare Consiliului Superior al Procurorilor copia recursului depus de către Spînu Igor, împotriva încheierii din data de 18 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, însă până

la data examinării recursului autoritatea intimată nu și-a valorificat drepturile sale și nu a depus referință.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul depus de Spînu Igor la data de 03 iunie 2023 este în termen, având în vedere că încheierea contestată emisă la 18 mai 2023 a fost recepționată de către reprezentantul recurentului Spînu Igor, avocatul Răileanu Petru la poșta electronică, raileanu.petru@gmail.com, la data de 24 mai 2023. (f.d.100)

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces. Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind materialele dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 18 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă o decizie prin care respinge recursul.

Potrivit materialelor cauzei și lucrărilor dosarului, completul constată că la 26 noiembrie 2021 și 09 decembrie 2021 în corespondența instituțională a Consiliului Superior al Procurorilor a fost înregistrată sesizarea lui Spînu Igor privind tragerea la răspundere disciplinară a procurorului în Procuratura mun. Chișinău Oficiul Botanica, Luca Evghenia.

Prin decizia Inspecției procurorilor din 27 decembrie 2021, procedura disciplinară în privința procurorului Luca Evghenia a fost încetată, din lipsa temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară.

Nefiind de acord cu soluția adoptată de Inspecția Procurorilor, Spînu Igor a depus contestație.

Prin hotărârea Colegiului de disciplină și etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor nr. 3-18/2022 din 23 februarie 2022, s-a respins contestația depusă de Spînu Igor, din motiv că nu au fost identificate temeiuri de tragere la răspundere disciplinară a procurorului Evghenia Luca.

Prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor nr. 1-53/23 din 23 martie 2023, s-a respins contestația depusă de Spînu Igor împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-18/2022 din 23 februarie 2022.

La 21 aprilie 2023 Spînu Igor a înaintat la Curtea de Apel Chişinău acţiune împotriva Consiliului Superior al Procurorilor, prin care a solicitat casarea hotărârii Colegiului de disciplină şi etică de pe lângă Consiliul Superior al Procurorilor şi adoptarea unei noi hotărâri de soluţionate a cauzei.

Curtea de Apel Chişinău, în temeiul art. 207, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ, prin încheierea din 18 mai 2023 a declarat inadmisibilă acţiunea în contencios administrativ înaintată de către Spînu Igor împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind anularea actului administrativ individual defavorabil şi obligarea emiterii actului administrative favorabil.

În susţinerea acestei concluzii Curtea de Apel Chişinău, ca instanţa de fond, a reţinut că Spînu Igor nu poate invoca încălcarea unui interes legitim pe marginea activităţii administrative realizate şi a actului administrativ emis, fapt ce presupune că reclamantul nu poate revendica încălcarea prin încălcarea administrativă a unui drept, în sensul art. 17 din Codul administrativ.

Această concluzie a Curţii de Apel Chişinău este considerată de către completul Curţii Supreme de Justiţie corectă din următoarele considerente .

În conformitate cu prevederile art. 207, alin. (1) şi (2) lit. e) din Codul administrativ, instanţa verifică din oficiu dacă sunt întrunite condiţiile pentru admisibilitatea unei acţiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acţiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acţiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

Articolul 189, alin. (1) din Codul administrativ prevede expres că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Prin urmare, unul din elementele definiţii ale acţiunii în contencios administrativ este revendicarea unui drept propriu vătămat prin una din formele activităţii administrative, or, acţiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

În conformitate cu art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea.

Conform 10, alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 39, alin. (1) şi (2) din Codul administrativ garantează controlul judecătoresc al activităţii administrative şi stipulează că acesta nu poate fi îngădit.

Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Sub acest aspect completul specializat relevă că prevederile articolului 207, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ urmează a fi aplicate în corespundere cu dispozițiile articolelor 17, 20 și 39 din Codul administrativ.

Instanța de recurs menționează, că sub aspect procesual, accesul liber la justiție se materializează în prerogativele pe care le implică dreptul la acțiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice care pretinde un drept împotriva unei alte persoane, ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept.

Astfel, pentru a pune pe rol o acțiune în contenciosul administrativ, este necesară îndeplinirea cumulativă a unor condiții de formă și conținut, precum ar fi: respectarea competenței jurisdicționale, existența capacității procesuale, revendicarea unui drept încălcat, etc.

La caz, Spînu Igor, solicitând anularea hotărârii Consiliului Superior al Procurorilor din 23 martie 2023, nu a indicat, prin prisma art. 17 din Codul administrativ, care drepturi sau interese legitime ale sale au fost încălcate prin hotărârea contestată.

Simplul dezacord cu hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor din 23 martie 2023 nu denotă încălcarea unui drept subiectiv al reclamantului, care poate fi apărat prin intermediul justiției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că normele legale citate supra interzic un contencios obiectiv de legalitate și denotă opțiunea legiuitorului pentru un contencios administrativ subiectiv efectiv, implicând revendicarea apărării unui drept subiectiv propriu al reclamantului, astfel încât pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ este necesar revendicarea unui drept subiectiv exclusiv al lui Spînu Igor.

Prin urmare, revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin cererea de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi invocată vătămarea dreptului propriu, deoarece expresiile utilizate în textul articolelor 17, 39 și 189 din Codul administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse drepturile prin ricoșeu, ipotetice, iluzorii sau virtuale, precum și acțiunile populare *actio popularis*.

În acest sens este relevantă și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că pentru ca un reclamant să se poată declara victimă, acesta trebuie să prezinte dovezi plauzibile și convingătoare ale probabilității survenirii unei încălcări, la care ar fi supus personal, fiind insuficiente niște simple bănuieli sau conjuncturi [Senator Lines GmbH împotriva a cincisprezece state membre ale Uniunii Europene (cererea nr. 45572/00)].

Curtea a subliniat că în Convenție nu este prevăzută posibilitatea de a angaja o *actio popularis* în scopul interpretării drepturilor recunoscute în Convenție; aceasta nu autorizează nici persoanele particulare să se plângă în legătură cu o dispoziție de drept intern doar pentru că aceștia consideră, fără să fi suportat în mod direct efectele, că dispoziția respectivă încalcă Convenția (Aksu împotriva Turciei, Burden împotriva Regatului Unit).

Astfel, un act administrativ poate fi anulat numai dacă și cu condiția de a se dovedi că a produs societății reclamante o vătămare într-un drept, ori într-un interes legitim, potrivit art. 17 din Codul administrativ, care consacră contenciosul subiectiv. Instanța sesizată de contencios administrativ trebuie să verifice dacă prin actul administrativ care face obiectul acțiunii s-a adus atingere unei situații juridice subiective.

Din analiza cererii de chemare în judecată depusă de către Spînu Igor nu se desprinde dreptul subiectiv pretins a fi încălcat prin hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor din 23 martie 2023. Revendicarea unui drept subiectiv exclusiv al reclamantului reprezintă o condiție obligatorie pentru ca acțiunea în contencios administrativ să treacă testul de admisibilitate.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că soluția adoptată de către Curtea de Apel Chișinău de a declara inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ depusă de către Spînu Igor împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind anularea actului administrativ individual defavorabil, în temeiul articolului 207, alin. (1) și (2), lit. e) din Codul administrativ, este corectă.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că soluția emisă prin încheierea din 18 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău este corectă, completul Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul depus de către Spînu Igor.

În corespundere cu art. 193, art. 241, art. 243, alin. (1), lit. b), alin. (2) și alin. (3) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Spînu Igor, reprezentat de avocatul Răileanu Petru.

Se menține încheierea din 18 mai 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Spînu Igor împotriva Consiliului Superior al Procurorilor privind anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrative individual favorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Mariana Pitic